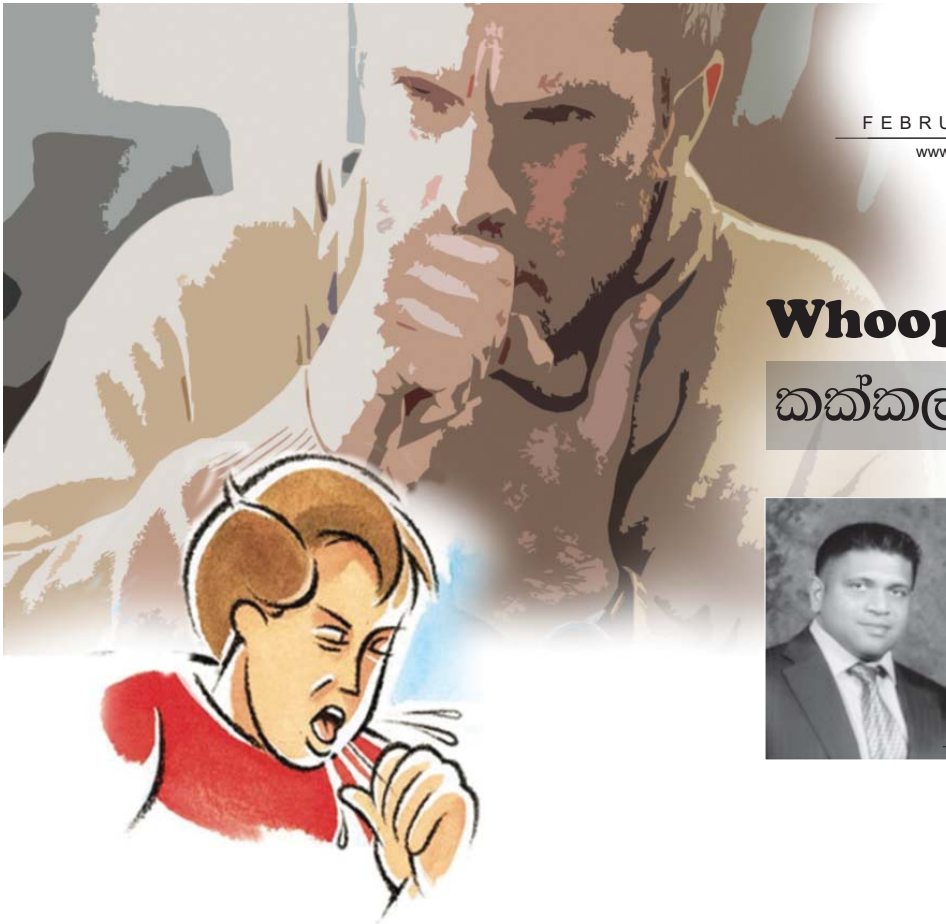

Whooping Cough

කක්කල් කැස්ස

වෛද්‍ය හර්ෂ අලුත්ගේ
Dr Harsha Aluthge
MBBS, FRACGP, DFM RCGP(UK)
General Practitioner
Greenvale Medical Centre

කක්කල් කැස්ස යනු Bordetella Pertussis නැමැති බැක්ටීරියා ආසාදනය මගින් අපගේ ශ්වසන පද්ධතියේ ඇතිවන ඉක්මනින් අන් අයට බෝවන තරමක් බරපතල රෝග තත්වයකි.

සෛප්‍රතිශක්තියක් වැනි සුළු රෝග ලක්ෂණ වලින් ආරම්භ වන මෙම රෝගය පසුව තදබල කැස්සක් දක්වා වර්ධනය වන අතර මෙම කැස්ස බොහෝ විට සති කිහිපයක් හෝ සමහර විට මාස 2 - 3 ක් වුවද පැවතිය හැක.

සමහර විට මෙම කැස්ස අවසානයේ — Whoop ලෙස හැඳින්වෙන තදින් හුස්ම ගැනීමෙන් ඇතිවන ශබ්දය නිරූපණය කළ හැකිය. එසේම කැස්ස අවසානයේ වමනය ඇතිවීමද මෙහි ආවේණික ලක්ෂණයකි. (සමහර අවස්ථාවලදී)

විශේෂයෙන් කක්කල් කැස්ස රෝගය කුඩා ළමුන්ට (වයස මාස 06ට අඩු) වැළඳෙන විට ඉතා තදබල ලෙස බලපානු ලැබේ.

රෝගය වැළඳීම වලක්වා ගැනීමේ හොඳම ක්‍රමය එන්නත ලබා ගැනීමයි.

කක්කල් කැස්ස රෝගයේ රෝග ලක්ෂණ මොනවාද?

- 01. තදබල කැස්ස (bouts of Cough)
- 02. Whooping Sound නැමැති ඉහත විස්තර කළ ශබ්දය ඇතිවීම
- 03. කැස්ස අවසානයේ වමනය කිරීම
- 04. හුස්ම හිරවීම හෝ හුස්ම ගැනීම අපහසු වීම

ඉහත රෝග ලක්ෂණ හා සමගාමීව අධික විඩාව කෘමි ඇරවිය වැනි රෝග ලක්ෂණ ද පැවතිය හැකිය.

රෝගය ඇතිවීම හේතුකාරක මොනවාද ?

ශ්වසන මාර්ගයෙන් පිටවන සෛ බීජීන් මගින් මෙය පැතිරේ. රෝගී පුද්ගලයෙකු කහින විට හෝ කිවිසුම් යවන විට විසිරෙන බීජීන් වෙනත් අයෙකු ආශ්වාස කිරීමෙන් රෝගය වැළඳිය හැකිය.

රෝගියෙකුට නිරාවරණය වී දින 6ක් 21 අතර කාලයක් තුළදී රෝග ලක්ෂණ ඇතිවිය හැකිය. මෙය incubation Period ලෙස හැඳින්වේ.

රෝගය වැළඳුන අයෙකු දින 21 යනතුරු අන් අයට රෝගය පැතිරවීමේ හැකියාවක් පවතී. ප්‍රතිජීවක ඖෂධ (antibiotics) පාවිච්චි කරයි නම් දින 5ක් වත් ප්‍රතිකාර ගන්නා තුරු රෝගය පැතිරවීමේ හැකියාව පවතී.

ප්‍රතිශක්තිකරණය ඉහළ මට්ටමක පවතින රටවල රෝගය අඩුවෙන් දක්නට ලැබේ. වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ බොහෝ රෝගීන් වැඩිහිටි උදවියයි. (වයස අවුරුදු 20ට වඩා වැඩි) බොහෝ විට කුඩා ළමුන්ට රෝගය පැතිරෙන්නේ රෝගී වැඩිහිටි අයගෙනි.

රෝගය නිර්ණය කරගන්නේ කෙසේද?

බොහෝ විට ඉහත කී ආවේණික රෝග ලක්ෂණ ඇති අයෙකුට රෝගය වැළඳී ඇති බවට සැක කරන අතර එය තහවුරු කර ගැනීමට වැඩිදුර පරීක්ෂණ සිදු කරනු ලැබේ.

විශේෂයෙන්ම කක්කල් කැස්ස එන්නත ලබා නොගත් අයෙකු ඉහත රෝග ලක්ෂණ පෙන්නවිය නම් බොහෝ විට ඔහුට රෝගය වැළඳී තිබීමේ ඉඩකඩ වැඩිය.

- රුධිර පරීක්ෂාව
- නාසයෙන් හා උගුරෙන් ප්‍රාචය සාම්පලයක් (Nasal and Throat Swab)

ලබාගෙන රසායනාගාර පරීක්ෂාවකට යොමු කිරීම මගින් රෝගය ඇති බව සැක හැර තහවුරු කරගත හැකිය.

රෝගයේ අතුරු ප්‍රතිවිපාක (සෘජු-වකසජීවකද්‍රව) මොනවාද?

බොහෝ විට මෙම තදබල අතුරු ප්‍රතිවිපාක ඇති වන්නේ කුඩා ළමුන්ගේය. විශේෂයෙන් කුඩා ළමුන් හුස්ම ගැනීමට අපහසු බවක් දක්වයි නම් හෝ ඔවුන්ගේ තොල් හිල් පැහැති ගතියක් දක්වයි නම් හදිසි වෛද්‍ය පතිකාර සඳහා යොමු විය යුතුය.

සමහර තදබල ප්‍රතිවිපාක නම්

- නියුමෝනියා රෝග තත්වය (Pneumonia)
- හුස්ම ගැනීම නතරවීම (Apnoea)
- මොළයේ ඇතිවන ඉදිමීම තත්වය හා ඇත වේවිලීම (Conclusions and fits)
- Coma නැමැති සිහිමද තත්වය
- ඉතා කලතුරකින් මරණය

රෝගය සඳහා ඇති ප්‍රතිකාර මොනවාද?

රෝගය මුල් අවධියේදී විශේෂයෙන් දින 21ක් ගතවීමට පෙර ප්‍රතිජීවක (antibiotics) ලබා ගතහොත් රෝග ලක්ෂණ අවම කරගෙන අන් අයට රෝගය පැතිරීම අඩු කර ගත හැකිය.

එසේම රෝගියාගේ පවුලේ උදවියටද

ප්‍රතිජීවක ලබාදෙන අතර එමගින් රෝගය වැළඳීමේ ඉඩකඩ අවම කරගත හැක.

කක්කල් කැස්ස සඳහා එන්නත් ලබා ගැනීම

වික්ටෝරියා ප්‍රාන්තයේ මෙම එන්නත තවත් එන්නත් කිහිපයක් සමඟ මිශ්‍ර වූ (සෘජු-ඉසබත) එන්නතක් ලෙස ලබා දෙනු ලැබේ.

- කුඩා ළමුන් හට මාස 2, 4 හා 6 යන අවස්ථාවලදී මෙම එන්නත ලබා දේ.
- එලෙසම වයස මාස 18 දී හා වයස අවුරුදු 4 දී නැවත එන්නත් මාත්‍රා 2ක් ලබා දෙනු ලැබේ.
- එසේම පාසල් ළමුන් හට ද්විතීක පාසල් ිිෘදබරින් ිෘදදක) හිදී නැවත එන්නත් මාත්‍රාවක් ලබාදෙනු ලැබේ.
- ගර්භනී මව්වරුන්ට සෑම ගර්භනී අවස්ථාවකම සති 28 කට පසු එන්නතක් ලබාදෙනු ලැබේ.
- එසේම ගර්භනී මව්වරුන්ගේ සහකරුවන් හට ඔවුන් ඊට අවුරුදු 10 ට පෙර එන්නතක් ලබා නොමැති නම් එන්නත් මාත්‍රාවක් ලබාදෙනු ලැබේ.

■ එසේම වැඩිහිටි අයට විශේෂයෙන් සෞඛ්‍ය සෞභ්‍රයේ ළදරු පාසල් වැනි ආයතනවල සේවය කරන අයට වසර 10කට වරක් එන්නත් මාත්‍රාවක් ලබා ගැනීමෙන් අන් අය මගින් රෝගය වැළඳීමේ ඉඩකඩ අවම කරගත හැකිය.